

Inatsisartunut ilaasortaq
Juliane Henningsen
-/maani

**Pujortartarnerup akiorniarneqarneranut tunngatillugu inatsisartunut ilaasortap
Juliane Henningsenip, Inuit Ataqaigiit, apeqqutaasa allakkatigut akineqarnerat**

21-11-2012
Sullap nr. 2012-076549
Upp. nr. 1083963

Nunatsinni pujortartarnerup akiorniarneqarneranut tunngatillugu apeqqutinut inatsisartunut ilaasortaq Juliane Henningsen qutsavigaara.

Postboks 1160
Oqa: 34 50 00
Atlak: 32 55 05
3900 Nuuk

Apeqqutit imatut tulleriarneqarput, apeqqutillu ataasiakkaat akissutaat apeqqutit tulliniipput.

Email: pn@nanoq.gl
www.nanoq.gl

1. Niuertarfinni tupanik nioqquteqartarnerup tamanut ersiinnartumiigunnaarsinneqarnissaat Naalakkersuisut suliniutigilersaarpaat?

"Tupatorunnaarnissaq anguniarlugu 2012-imiit 2013-imut iliuuserisassatut siunniussat" ilagaat aaqqissuussaasumik suliniutit assigiinngitsut aqputigalugit periarfissat misissoq-qissaarneqarnissaat. Tamatumunnga ilaavoq niuertarfinni tupat ersiinnartumiittarnerisa annikillisarneqarsinnaanerit. Tassunga atatillugu inatsisissaq piareersarlugu suliarineqarnialerpoq, tassa niuertarfiit peqquneqarsinnaatilerlugit tupanik ersiinnartumititsinginnissaannik.

2. Nunat tamalaat akornanni peqqinnissaq pillugu suliniaqatigiiffissuaq WHO, tupa akiorniarlugu nunat amerlaqisut atsiugaannik peqarpoq "WHO FCTC (Framework Convention On Tobacco Control) – Nunatta tamatumunnga atortuulersitsinissaa Naalakkersuisut pillersaarutigaat?

Nunarput WHOmi Framework Convention on Tobacco Controlimut toqqaannangikkaluartumik ilaatinneqareerpoq, tassa isumaqatigiissut Danmarkip 2004-mi atsiorsimamma-gu, aamma isumaqatigiissummi tassani nunarput mininneqanngimmat. Pujortartarneq pillugu nunatsinni inatsit atuuttoq kiisalu "Tupatorunnaarnissaq anguniarlugu 2012-imiit 2013-imut iliuuserisassatut siunniussat" sullarineqartut isumaqatigiissummi tunngaviusut aallaavigalugit, taamaammat pujortartarnermut tunngatillugu pitsaaliuiniarluni suliaqarnermi WHOmi Framework Convention on Tobacco Control aallaavigineqarpoq:

- Tupanik tunisassiat pilerinarpallaarunnaarsinniarlugit akinik akitsuutinillu aaqqissuussineq.
- Pujortarfigititarneq annikillisarlarlugit avatangiisit pujortarfunngitsut annertusarneqarnissaat.
- Tupanik nioqqutissiat mianersoqqussutinik nalunaaqutsersorneqarnissaat.
- Pujortartarnerup ajoqusiisarnera pillugu tamat ilisimasaqarnerulersinneqarnissaat.
- Tupanik tunisassiat pilerisaarutigineqarnissaannut inerteqquteqarnissaq.
- Meeqqanut inuusuttunullu 18-it inorlugit ukiulinnut tupanik nioqquteqarnissamik inerteqquteqarnissaq.

3. Pisortat suliffeqarfiutaanni, sulinerup nalaani pujortartarnerup unitsinneqarnissaanut Naalakkersuisut qanoq illulersaarpat?

"Tupatorunnaarnissaq anguniarlugu 2012-imiit 2013-imut illiuserisassatut siunniussat" suliarineqarnerannut atatillugu suliffeqarfiit tamarmik kaammattorneqarput sullisuminnut tunngatillugu pujortartarneq pillugu politikkilliussasut, aamma suliffimmi pujortartarneq pillugu politikkip pilersinneqarnissaanut aamma/imaluunniit ingerlatiinnarneqarnissaanut isummorsorfissiatut/illitserisuutitut quppersagaaraq suliarineqassaaq. Atuagassiami tassani suliffimmi pujortarnissap inerteqqutaanera suliniutit arlallit ilagissavaat, namminer-sortut pisortallu suliffeqarfiutaasa tamanna malissanerlugu aalajangersinnaavaat.

Qitiuserisumik allattoqarfinni HSU-p (suleqatigiissitalap pingaarnerup) tulliani ataatsimiinnerani pujortartarneq pujortartarnermullu isuma oqaluuserineqassapput.

4. Pisortat suliffeqarfiutaanni, suliffeqarfinnilu allani pujortaqqusiunnaar-toqaraangat qanoq kinguneqartarnerseq, nunani allani misilittakkanik pitsaasunik Naalakkersuisut tikkuussisinnaappat?

Pisortat suliffeqarfiutaanni pujortaqqusinneginneq ukiuni arlalippassuarni atuussimavoq, nunanilu pujortaqqusiffiunngitsuni tamani angusat erseqqissuupput:

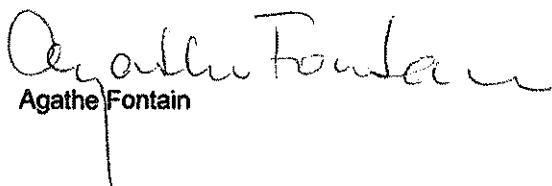
- Pujortartartut ikinneruleneri
- Suliffiup iluani silataanilu pujortartarnerup annikinnerulenera
- Sulinerup nalaani pujortartartut ikinnerulenerat
- Pujortakkap pujuata pujortarneq ajortunut ajoqusiisarnerata eqqumaffigineqarnerulenera.

Sulinerup nalaani pujortaqqusinneginneq suli nutaajoqaaq, taamaammat nunanit allanit misilittakkat suunersut oqaatigineqarsinnaanngillat. Suliniutip tamatuma Danmarkimi pisortat suliffeqarfiutaanni atuutsinneqalernissaanut tunngavilersuutigineqarput naammassisaqarnerulersinnaaneq aamma napparsimasartut ikinnerulernissaat.

5. Peqqinnissaqarfinni naartusut sullinneqartarneranni, kisitsisaatigineqarnerluni naartusunit procentit qassit pujortartuunersut?

Naartusut akornanni pujortartarneq peqqinnissaqarfinnit malinnaavigineqarpoq, paasisutissiisutigineqarporlu 2011-mi arnat Dronning Ingridip Napparsimmavissuani ernisut 42%-ii pujortartartuusut, kiisalu arnat nunatsinni napparsimmavinni peqqissaavinnilu allani ernisut 60%-ii pujortartartuusut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Agathe Fontain